

Helten fra Thorup Strand

af Svend Sørensen

I 2009 udkom bogen »Nordjylland under Englandskrigen«, hvor herværende artikels forfatter har skrevet om forholdene i Thisted Amt. I bogen er beskrevet en batalje med englænderne ved Thorup Strand for 200 år siden, men der blev ikke plads til en nærmere præsentation af dagens helt, H. P. Sørensen. Det rådes der i korthed bod på her.

Hvis man kan tale om en lokal helt fra englandskrigenes tid, så er det den 21-årige Hans Peter Severin Sørensen, der udmærkede sig i slaget ved Thourp Strand den 30. april 1809. I den militære rapport hedder det: »At bemeldte Hr. Sørensen udviste ved denne Lejlighed saa ægte Mod, Sindighed og Overlæg, at han derfor ikke kan tillægges for megen Roes; han ikke alene ordnede Forsvaret og opmuntrede Mandskabet, men stred endog selv som simpel Soldat overalt og som fortrinlig god Skytte, hvor Faren var størst.«¹

I bogen »Nordjylland under Englandskrigen« kan man læse mere indgående om slagets gang. I lighed med Klitmøller og Vigsø var der i Thorup Strand en militær skanse, der skulle forsvare de skuder, som lastede korn til Norge. Skansen i Thorup Strand var forsynet med to små kanoner og en militær besætning på en snes mand under ledelse af Løjtnant Suhr. Sidst på eftermiddagen observerede de en engelsk fregat, som forfulgte et norsk fartøj med kurs mod Thorup Strand. Her lå i forvejen seks norske fartøjer, hvoraf to var bevæbnede kaperskibe.

Der blev straks slået alarm. Det indebar blandt andet, at der blev sendt bud efter medlemmer af kystmilitsen i de omliggende sogne. Kystmilitsen var dog fortrinsvis bevæbnet med primitive stikvåben, som kun var effektive ved en egentlig landgang. Englænderne forsøgte imidlertid ikke at gå i land, men var ude på at

kapre de norske fartøjer. Det gjorde de ved at sætte store robåde i vandet fra fregatten. Flere forsøg blev gjort, én af gangene var der fire både i vandet med op til 150 mand i alt. Det lykkedes dog danskerne at afvise angrebene, selv om de kun rådede over godt 50 mand med geværer. Fregatten indledte derefter et fire timer langt bombardement af Thorup Strand, heldigvis kun med få ødelæggelser til følge.

Ved den første træfning blev løjtnant Suhr ramt i skulderen og var dermed ukampdygtig. Kommandoen blev derefter overtaget af en ung mand, Hans Peter Sørensen, der i forvejen kendte løjtnanten fra deres fælles fortid i livjægerkorpset. Han var helt tilfældigt på stedet, fordi han skulle modtage magasinkorn på vegne af sin bror, amtsforvalteren i Thisted. Hans resolute indgriben fik en væsentlig del af æren for, at det lykkedes at modstå englændernes angreb.

For sin heltemodige indsats blev Hans Peter Sørensen udnævnt til Dannebrogsmænd sammen med den norske kaperskipper Kettel Ugland og korporal Villads Poulsen Elso. Korporalen havde fra forlægningen i Vigsø transporteret krigsfanger til Aalborg, og da han på tilbagevejen hørte skuddene ved Thorup Strand, søgte han hertil og deltog i kampen sammen med sine to jægersoldater.

Hans Peter Sørensen nægtede imidlertid at modtage sølvkorset! Fra sin tid i militæret var han meget bevidst om den militære rangorden,

»Museum« står der på gavlen af denne smukke bygning. Det er Holstebro Museum, der er tale om. Museet kan knytte historisk bånd bagud til Hans Peter Sørensens navn. Han ejede Lægaard Mølle i otte år, men efter hans død i 1827 blev den solgt på auktion. I 1905 fik Møllen en ny hovedbygning, som Holstebro Museum fik råderet over i 1930 og åbnede for publikum grundlovsdag 1931. Udlængerne til møllen brændte i 1940, men museet reddede livet og blev i huset indtil 1991, da man indviede det nuværende museum på Museumsvej 2.

og han havde i kampen erstattet en løjtnant, men blev nu dekoreret med samme orden som en korporal. Denne begrundelse giver han i et brev til ordenskapitlet, hvor han bl.a. også skriver: »Jeg stred af Patriotisme og ikke for at erholde nogen Belønning. I Handlingen selv finder jeg min største Hæder og er fuldkommen blevet belønnet --- ved at have erholdt det under mig stridende Mandskabs Hengivenhed og Tillid, samt ualmindelig Agtelse hos mine Medborgere...«

Allerede som 23-årig havde Hans Peter Sørensens etableret sig som købmand med flere skibe i søen. I 1812 blev han gift med en købmandsdatter i Randers, hvor han ejede en stor købmandsgård på Store Torv. Han blev ejer eller medejer af 11 skibe, men led store tab som følge af krigen og måtte i 1816 afhænde købmandsgården. Efter nogle år i København købte han Lægaard Vandmølle ved Holstebro. Her skrev han et digert værk om fugle, men selv om det var flyvefærdigt, kom det aldrig på vingerne. Hans Peter Sørensens døde kun 39 år gammel i 1827 og blev begravet i Maabjerg.

Hans Peter Sørensens familie har i øvrigt sat deres præg på Thy. Hans Peter blev født i januar 1788 som den yngste af Laurits Sørensens mindst 12 børn. Faderen ejede på et tidspunkt herregården Hevringholm og endte sine dage i 1812 på Hevring Mølle i Rougsø Herred øst for Randers. Den ældste af børnene var Anders Sørensens, der i 1797 købte gården Øland i Harring. Tre år senere mageskiftede han med sin svigerfar Anders Stigaard, der ejede gården Irup. Hans bror Søren Sørensens, født 1768, var først fuldmægtig og senere amtsforvalter (1806-13) på amtskontoret i Thisted, derefter i Skanderborg. En anden bror, Ole Sørensens (født 1775), var præst på Fur og i Salling, inden han i 1853 døde som præst i Hunstrup.

NOTE

1 Personhistoriske Optegnelser, Jydske Saml. rk. X (1885) s. 115-127.